

Så är det då dags igen för Burns Supper, för de av er som verkligen vill veta hur festligheterna går till rekommenderar jag att ni istället läser mitt första och helt fullödiga referat från kalaset 2013 där jag verkligen går till botten med skildrandet av evenemanget, för er övriga hade jag tänkt sväva ut lite i text.

I år är jag faktiskt lite delaktig i verksamheten, kommer redan kort efter kl.14,00 för att bistå Jussi och Kerstin, packar upp 64 whiskyglas och fyller dem med The Arran Malt Lochranza Reserve, ett utmärkt val, medan Jussi blandar välkomstdrinken som jag serverar i foajén lite senare, fick många frågor om innehållet utan att riktigt kunna svara men så här i efterhand (efter att konsulterat cocktailbibeln) tror jag att det var en whiskydrink som heter Robber, åtminstone hyggligt lik, 2/3 Scotch Whisky 1/3 söt Vermouth och ett stänk Angostura, stänket kan även varit orange bitter efter ett recept jag funnit på nätet kallat Classic Robert Burns, för er som undrade.

Punkten Assembly in the Lounge är inte möjlig för ett sällskap på 64 personer på Igelsta Gård, därför blir nästa punkt The Piper takes the lead to the Diningroom lite underlig då större delen av sällskapet redan befinner sig i matsalen, det är dock ett logistikproblem som vi inte råder över, huvudsaken är att vi får höra Mats Sjöströms pipa blåsa till bords varefter vi förser oss med passande dryck i den lilla baren som brukligt. Anders Gjörling vår ständige ceremonimästare för dagen åter försedd med sin stav (som Jussi räddat från Torpa Pensionat) bjuder tystnad för att utbringa den första skålen för kvällen, The Pipers Toast... skålen till säckpipeblåsarens ära.

Arran malten sjunger i gommen och värmer i bröstet medan herr Gjörling fortsätter med bordsbönen The Selkirk Grace. Den traditionella kycklingsoppa Cock-a-leekie soup kommer ångande ut på borden, ljudnivån sjunker å skedar klirrar i stället mot porslinet, en härlig konsommé rikligt försedd med lök och fågel.

När så skålarna börjar gapar tomma på annonseras välkomstalet, för kvällen hållet av sällskapets president Curt Högbom där han bland annat passade på att erinra vad vi haft för oss samt tackar styrelse och programkommitté för nedlagt arbete under det gångna året.

Så börjar det dra ihop sig till kvällens höjdpunkt, piping in the haggis, men innan vår master piper tar ton tänkte jag berätta en historia, känd bara i den inre kretsen, aldrig nedtecknad förrän nu utan enbart förmedlad genom generationer i muntlig tradition, ofta efter en god middag då ljusen på borden brunnit ut och sällskapet pustande smälter maten med ett glas whisky och en pipa rök vid öppna spisen under mörka vinterkvällar i kojor så väl som slott, de dansande lågorna i ett i övrigt sparsamt upplyst rum lockar fram de gamla historierna om äventyr, hängivenhet, kärlek och ond bråd död... För under mina resor i Skottland har jag stundom stött på garvade haggisjägare av den gamla stammen, efter lite lirkande och en dram eller två händer det att de delar med sig av historierna de hört och av sina egna upplevelser från jakter och tillredningar av haggis och vid enstaka tillfällen har det hänt att älderstigna jägare med glansiga ögon å darrande stämma berättat en märklig legend om en man som lyckats domesticera haggisdjuret och medföra dem på en pilgrimsresa till det förlovade landet ...

Det jag nu skall försöka återge är historien om en näst intill bortglömd skotte vid namn Archibald William Livingstone, om namnet låter aningen bekant beror det på att han är farbror till den mer kände upptäcktsresanden, missionären och läkaren David Livingstones farfar.

Archibald föddes 1725 på ett litet hemman utanför Glencoe på kanten av Loch Achtriochtan, familjen är småjordbrukare och fiskar i sjön till husbehov, de lider ingen nöd vilket annars var vanligt i de skotska hög-ländernas avskurna dälдер, nej trots att trakten är ensligt belägen, karg och bergig lyckas de odla spannmål till whisky och bröd å hålla både höns, gris och får.

För att dryga ut kosthållningen jagar man hjort, fågel och annat småvilt och trots eller kanske tack vare den kärva naturen finns här även ett av de talrikare bestånden av bergshaggis.

Redan från barnsben är lille Archibald med i drevet under jaktsäsongen i november, mer än en gång slår jakten fel, bytet slipper igenom det glesa drevet, förvinner ned i bergskrevorna och jaktlaget får återvända tomhänta hem.

Archi växer upp till en reslig ung man med gott intellekt och är den i syskonskaran på åtta som visar mest handlingskraft, han avlar både på gris och får för att få fram robusta djur.

I hushållet finns givetvis även hundar till hjälp i vardagssysslorna, en ras vi idag kallar Isländsk fårhund som vikingarna hade med sig på sina färder västerut, dessa korsar han med bland annat Old English Sheepdog och Stövare och får fram en lättare, otroligt snabb, arbetsam å läraktig hundras med utpräglad vallande å drivande instinkt för jakt på bergshaggis, just denna sidolinje av rasen försvinner igen efter sekelskiftet men ättlingar kom att kallas Working Collie och med tiden får det mer kända namnet Border Collie.

Trakten är katolsk å man hade inte glömt oförätten som kom att kallas massakern i Glencoe 1692 då Kung Vilhelm III:s soldater kallblodigt avrättade klanhövdingen Alexander MacDonal och hela hans hushåll för att han inte svurit kronan trohet i tid, så vid Jakobinernas uppror 1745 är Archibald givetvis med och strider för att återföra the "Old Pretender" den landsflyktige Prinsen av Wales (son till Jacob II) James Francis Edward Stuart till tronen.

De intar Fort William men lyckas bara hålla det i två veckor mellan den 20e mars och 3e april 1746, efter att upproret slagits ned får familjen hjälp med att hålla sig undan på sitt ensliga hemman för lång tid framöver.

Söndagen den 12e november det ödesdigra året 1752 stiger familjen upp långt före gryningen, stökar undan morgonsysslorna för de är mitt inne i en mycket lyckad jaktsäsong på haggis, Archibald nu fyllda 27 år har bytt till sig en kage whisky från öarna som visat sig ha en oemotståndlig dragningskraft som bete. Kvinnorna ställer i ordning ämbar och skrapor, hundarna skuttar ystra runt benen på manfolket när den lilla processionen lämnar gården, oljelampornas gula sken lyser nödortfigt upp stigen när klättringen tar vid upp mot jaktmarkerna, men vad ingen förutsett var att just denna morgon skulle ta en ände med förskräckelse.

I det första gryningsljuset ser jaktlaget att en enorm flock av trinda djur samlats runt betet och håller som bäst på att tömma skålarna i en farlig fart, alla vet ju att när betet är slukat har man bara någon minut på sig att driva flocken från deras hålor och mot bergsavsatsen.

Inledningsvis går allt enligt planen karlar och hundar har gått till vänster för att trycka villebrådet över kanten men helt plötsligt vänder hela flocken å flyr längs avsatsen åt höger där Archi tagit pass enbart i sällskap av sin favorit tik Betty som följer honom vart han går.

Med ett avgrundsvrål och drevskall störtar de nu fram mot djuren som åter gör en tvär högersväng och går över kanten tätt följd av Archi som under sin vilda framfart snubblat över ett uppstickande stenblock och tappat balansen, han landar dock förhållandevis mjukt i en sörja av haggis åtta meter längre ned men i fallet slår han huvudet i en lägre avsats så illa att han förlorar medvetande...

Till familjens stora sorg blir Archibald liggande i koma, visserligen väl skött av sin ömma moder och noggrant vaktad av Betty men ingen trodde väl på allvar att han någonsin skulle vakna upp igen.

Undrens tid är dock icke förbi på juldagens morgon slår den unge kelten upp ögonen ropar an sin mor och far å undrar om det ändå inte är dags för frukost snart.

Det skall visa sig att Archi under koman upplevt något oförklarligt, han har haft en religiös uppenbarelse där gudfader själv talat till honom och uppmanat honom att vallfärda till det heliga landet Israel där ett uppdrag väntar honom å efter denna dag är både han och hela familjen djup troende katoliker, en övertygelse som kom att följa släkten i generationer framåt.

Det tar tid för honom att återhämta sig, få tillbaka svunna tiders krafter i arm och ben, under tiden planerar han sin pilgrimsfärd, nu har han idén om att medföra levande haggis i bur som skaffning på sin resa, han knyter ryssjor som spänns upp vid klippavsatserna där djuren faller ned i en strut och sedan kunna tas levande, försöken görs på våren 1753 och han är främst ute efter dräktiga honor, men det skall snart visa sig att flockinstinkten är alltför stark så väl satta i bur dör djuren av ensamhet.

Småningom lyckas han dock korsa bergshaggis med hedhaggis å får då fram ett djur som går att hålla i bur och på vårvintern 1755 tar han farväl av familjen och anträder färden söder ut, granngården bistår honom med häst, vagn och kusk till Campbeltown.

I staden görs inköp av utrustning och förmödenheter som lastas på båt ner i fiskarhamnen för färd till det katolska Frankrike.

Härefter fanns inte så många belägg av hans förehavanden efter att han lämnat fosterlandet annat än antaganden och rena fantasier, inte för än ett antal brev sända till system som på senare tid kommit i dagen där han beskriver tiden i Frankrike resan genom Schweiz, mottagandet i Italien och mötet med Israel samt ett sista brev från Syrien daterat 1788 skrivet av en åldrande man, så historien som följer är inte som tidigare baserad på spekulationer utan sammanställd mot bakgrund av de nyfunna breven.

På fransk jord tas han emot som en skotsk lord och blir tämligen omgående presenterad för tronpretendenten, exil prinsen James Francis Edward Stuart som välvilligt utrustar hans expedition med hästar och vagnar.

I manskapet som ansluter lär bland andra läkaren, en viss Philibert Commerson (1727-1773) anslutit sig med sin tjänsteflicka Jeanne Baret med uppdrag från Carl von Linné att föranstalta för drottning Lovisa Ulrika av Sverige en insamling av sällsynta medelhavs fiskar.

Commerson och Baret blir småningom kända botaniker i samband med en jorden runt segling på fartyget La Boudeuse och L Étoile under befäl av Louis Antonio de Bougainville nyss hemkommen från Kanada och det sjuåriga Fransk-Indianska kriget (1754-1763) men det är en helt annan historia.

Färden går som sagt igenom Frankrike, Schweiz och över alperna vilket är ett äventyr i sig, vilar ut i den lilla staden

Lugano som han finner på många sätt lik hemmets trakter innan de går över gränsen till Italien där vår man spenderar en tid med studier i Venedig medan Commerson arbetar med sin inventering och fortsätter därefter till Rom, ryktet har föregått honom å han får till och med audiens till Vatikanen och välsignelser av Påven samt hjälp med fartyg till Israel i hans kristliga gärning.

Vår expedition mönstrar på i den lilla hamnstaden Isola Sacra syd väst om Rom, det har hunnit bli vinter och seglatsen blir både blöt, gropig, sjösjukan härjar delar av sällskapet redan innan passagen av Messinasundet och ett strandhugg görs i Grekiska Kretas nord västra hamnstad Souda, anledningen är bunkring av mat och vatten för att sedan tillryggalägga de sista sjömilerna över öppet hav till Tel Aviv som angörs den 23 mars, mer eller mindre ett år sedan avresan hemifrån.

I brevet som han skriver efter landstigningen i det heliga landet får vi ta del av hans förvåning över att det ändå är varmt som den varmaste sommardag där hemma trots att det efter hans beräkningar borde vara vinter och att haggisarna klarat resan fint och väcker stor uppmärksamhet här, de har dock varit välförsedda med whisky vilken nu börjar tryta och verkar vara svår att anskaffa ny.

Archibald William Livingstone tar sig av allt att döma till Jerusalem, vad han gör där och vad i uppdraget bestod som han fått av vår herre är allt jämnt höljt i dunkel.

I det sista kända brevet berättar han om mötet med en gudfruktig underskön syrisk kvinna som stulit hela hans hjärta och som han följt genom Jordanien in i södra Syrien till hennes hemby en plats kanske kargare än Glencoe.

På vägen överfölls de av stråtrövare vilka den forne keltkrigaren nedkämpade med svärd och dolk till siste man... eller kanske inte riktigt sista, hans allt jämnt trogna hund Betty hade vaktat sin husbondes rygg i striden å den siste av rövarena sågs fly med Betty hängande i byxbaken.

Vad värre var att vagnen med de kvarvarande haggisdjuren välvt under tumultet, burarna gått sönder och djuren blixtnabbt försvunnit ut över nejden (nu helt spiknyktra eftersom whiskyn tagit slut) med bara ett oräkneligt antal spår av damm hängande i luften som vinden sakta suddade ut.

Av allt att döma bildar han en ny stor familj och vad vi vet blir han kvar i Syrien till sin död, så än i dag bör det finnas ättlingar med keltiskt blod i ådrorna i de södra delarna av landet ...

Å sant är det också, vart enda ord...

I initierade haggisjägarkretsar är i alla fall första delen av den här legenden väl känd men ingen har hittills haft någon egentlig kännedom om vad det blev av de medförda haggisarna, med brevens hjälp kunde vi nu ringa in den här populationen av hybridhaggisar och under våren 2018 sitter Anders Gjörling dels inlåst på sin kammare och utför oerhört komplicerade matematiska beräkningar baserade på framkommen fakta och dels betalat ansevliga mutor mot information om iakttagelser i begränsade områden som vi idag inte kan yttra oss mer om än att det rör sig om södra Syrien.

Planerna börjar ta form under sensommaren, en expedition bestående av Anders Gjörling och Juhani Hakkarainen som båda nu lagt sig i hårdträning och nödvändiga utrustningar och tillstånd listas och anskaffas, i samband med detta råkar delar av planen uppdragas för Telge Whiskysällskaps skribent, det vill säga jag själv, som i många år skrivit om haggisjakt men ännu inte fått vara med om någon.

Efter att ha pumpat de två herrarna på deras planer och efter en massiv övertalning med smicker och efter att ha lovat att bära packningen lyckas jag övertala de gamla haggisrävarna att få följa med... givetvis enbart som observatör och med stränga tillsägelser att vara tyst och inte i vägen.

I mitten av oktober 2018 flyger vi beväpnade med en hel drös av visum och tillstånd från olika stamhövdingar, krigsherrar, sekretariat och ministerier till Jerusalem och med Anders GPS kordinater färdas vi med jeep ut i ingenmansland över gränsen till norra Jordanien och vandrar sista biten i Archibalds fotspår in i Syrien.

Vi finner småningom byn som med största sannolikhet blev Livingstons hem första tiden i det nya landet även om vi nu fått belägg för att han senare flyttat med hela familjen till bördigare trakter närmare kusten.

Å givetvis medförde vi en rätt ansevlig mängd av bete från Skottland både rökt och orökt, men för att ta det säkra före det osäkra inköps även lådor av traktens raki gjord på dadlar för säkerhets skull, men det är fortfarande ETT vitalt redskap som vi saknar... haggisskyfflar... som vi måttbeställer av snickaren i byn för skyfflarna är personliga, inmätningen tar nästan

en timme då varje vinkel på leder och positioner på armar och bål tas med i beräkningen och mästare färdigställer två stycken på en vecka gjorda av lamell limmad tätvuxen buskved, otroligt lätta och starka av en konstruktion som använts här i generationer... kom inte å påstå att den här jaktformen inte är en materialsport...

Som vi förstått finns djuret bara i delar av den här provinsen, de är solitära och samlas enbart i flock under brunsten på våren, då sanden är för lös gräver de inga gryt utan lever i berg och stenig terräng men till skillnad från bergshaggisen har de utvecklat ett sätt att sammanfoga stenar med saliven som bindemedel och kan därmed förstärka sina skrevor till ointagliga små fort.

När höstregnen kommer blommar öknen för en kort tid å då föds valparna vilka är avvanda och självständiga lagom till jaktsäsongen i november, då jagas främst de vuxna djuren som ätit sig feta under hösten med just skyffel å hur det går till skall jag komma till.

Efter omfattande rekognosering under flera dagar hade vi så valt ut jaktmarkerna, redan på eftermiddagen dagen före gör vi i ordning ett väl kamouflerat nattläger där vi sett spår och sent på natten är betet utplacerat å vi får the haggisdram innanför västen för att hålla värmen i den kyliga ökennatten, lugnet lägger sig å jag sover bara sporadiskt under natten. Medan morgondimmorna fortfarande ligger täta över terrängen får jag en armbåge i sidan av Jussi som gör mig klarvaken, tassande i sanden och prassel i buskvegetationen hörs framför oss, från Anders håll kommer en mugg whisky ur mörkret, nu inväntar vi bara den första gryningen för att välja vårt byte, de båda jägarna vid sidan av mig håller sina skyfflar med vitnande knogar likt jaguare redo för språng, vaksamt spejande ut i grådiset...

Sanningen att säga hinner jag sedan inte uppfatta riktigt vad som händer, unisont störtar de båda jägarna fram mot viltbrådet som jag bara under ett ögonblick sätt en skugga av och med kraft i skyffeltagen öser sand över djuret som överrumplad tryckt sig mot marken.

Muntra rop och skratt hörs å när jag kommer fram sitter båda karlarna på knä över var sin sandhög... vi fick två! Nu är tiden viktig, inte mer och inte mindre än två minuter under sanden för just då är djuret dels fortfarande påverkat av betet och har dessutom en lätt syrebrist vilket gör det hanterbart, jag lämnar buren jag har med mig till Jussi och springer å hämtar än till.

Just det här tillvägagångssättet är det absolut bästa vid jakt av ökenhaggis, hade vi klubbat djuret på traditionellt sätt hade vi fått med sand och sten vilket inte är angenämt att få i munnen när man äter, en fördel till är att få med sig färsk haggis hem.

Vi jagade tre nätter till innan betet var slut, en gick vi tom, två fina honor gick åt varsitt håll, jägarna tvekade en halv sekund å bytet var borta, medan de sista två nätterna gav två så fyra välmatade djur packades ned.

Tar farväl av våra nyvunna vänner i byn å hyr skjuts till Amman i Jordanien å flyg hem igen.

Väl hemma lämnar vi fångsten till våra brittiska slaktare på Kungsholmen som göder djuren med smakrika örter och ser till att hålla dem väl marinerade i whisky innan slakt.

Det är nu Mats får luft i bälgen och ton i pipan å tar täten tätt följd av en stolt Jussi med en av de tillredda ökenhaggisarna på silverfat i procession matsalen runt innan en lika stolt Anders får släppa den hittills väl förborgade hemligheten att kvällens måltid består av den mycket sällsynta syriska ökenhaggisen å det går ett sus igenom matsalen bland initierade jägare innan Anders deklamerar Adress to the Haggis på traditionell lågskotska och snittar upp den med dolken.

Oj... vilket äventyr, å tänk att min första jakt skulle bli på ett närmast mytiskt viltbråd, efter detta hoppas jag bli uppgraderad till jägare vid nästa jakt, och visst var vi alla eniga om att smaken skilde sig radikalt från en vanlig hed eller bergshaggis, det mest påfallande är att köttet har en torrare mer koncentrerad textur då evolutionen utvecklat djuret till en egen art under de dryga 260 åren i ett helt annat klimat, å fanns där inte en hint av dadel? kanske beroende på att djuren under hemfärden satte i sig lådorna med raki då whiskyn tagit slut...

Herr Gjörning påbjuder så skålen till haggisens åra i punkten Toast to the Haggis, vilken jag instämmer till fullo i, ökenhaggisen är i sanning en värdig motståndare under jakt och är värd att hyllas.

När väl besticken kommer till ro på tallrikskanterna stöter Anders ceremonistaven i golvet igen vilket får samtalen bordsgrannar emellan att tystna.

Vi har stillat vår hunger efter mustigt öl och haggis och Herr Gjörning är nu kommen till punkten i programmet som kort och gott heter Robert Burns.

Anledningen till att vi alla sitter här i kväll är att på ett enkelt och okonstlat sett hylla det skrivna ordet, ord som rätt fogade till varandra kan förmedla sinnesstämningar av de mest skiftande karaktärer, ord som får vingar och eget liv, ord som blir odödliga, Robert Burns ord.

I Gustaf Frödings biografi 1892 över poeten slår han fast att smaken och modet inom litteraturen växlar över tid men människans känsloliv förändras inte i samma takt, citat:

Man kan mycket väl tänka sig att människorna ännu om tusen år kunna skratta åt Falstaff, grubbla och sörja med Hamlet och Faust, känna alla själens strängar vibrera i samklang med Goethes rika och mångsidiga lyrik samt med de vänliga, muntra eller lidelsefulla visorna av Robert Burns, den sistnämnde bär i synnerhet alla märken av inneboende odödlighet, ty i dem äro konst och natur förenade till ett.

Vårt födelsedagsbarn föds den 25e januari 1759 i ett hus byggt på traditionellt allmogeväis av lera i Alloway, några dagar efter hans födelse skakades fadershuset så kraftigt av en storm så moder och den nyfödde Robert fick söka skydd i granngården, senare lär han ha sagt att med en sådan stormig entré till jordelivet var det inte konstigt att även livet blev stormigt.

Ändå skildras han till en början som en allvarsam, osällskaplig och tafatt gosse å ingen, allra minst han själv anade den rikedom av älskvärdhet, lidelse och fantasi som låg förborgad i hans väsen.

I hemmet finns ovanligt mycket böcker å då inte bara av religiös natur och trots familjens relativa fattigdom ser pappa William till att pojkarna får en riktig skolning, den unge Robert visar dock inte någon ovanligare begåvning, framför allt i musik är han alldeles ohjälplig vilket var egendomligt som han var ämnad att bli en av världens mest musikaliska visdiktare.

Intresse för den skotska vistraditionen ägde han dock tidigt men det krävdes en yttre påverkan för att släppa lös hans inneboende krafter och den kom i gestalt av en ung flicka som krattade upp havren han skar på sin fars åker, Vackra Nell blir hans första kärlek och nyckeln in till poesin.

Han får tidigt ta ett större ansvar för gård och uppehälle trots att han inte är ämnad för lantbruk, nej nu har han bara ögon för det sköna i naturen, hos kvinnan och i orden han fäster på pränt, å efter Nell producerar han pärlband av visor och dikter till traktens unga flickor som till exempel **Vackra Peg**.

En gång jag står vid grinden vår,
när skymningen är nära,
vem får jag se, om inte just
den vackra Peg, min kära!

Hon vandrar hän så fin och vän,
mer vän kan ingen finnas,
med smärt gestalt i skick och allt
lik kärlekens gudinnas.

Vi följde stranden hand i hand,
där älvens vågor strömma.
Hur underbar den stunden var,
det kan jag aldrig glömma!

De bästa timmar jag förödt, förödde jag bland flickor säger han i en annan av sina visor och med ord som ovan är det inte svårt att komma på förtrolig hand med det täcka könet vilket i sin tur egentligen inte ledde till annat än ögonkast, hemliga handslag och månskens svärmerier i början men med tiden kom brutna förlovningar och oönskade graviditeter som till sist tvingar honom att fly hemmet.

I kärlekskval planerar han att lämna allt och emigrera till Jamaica, för att finansiera resan sammanställer han under vintern 1785 - 1786 ett häfte med nya och gamla poetiska alster som ges ut nationellt och "över en natt" blir han folkets lyriker, reser till Edinburgh och blir snabbt en kändis, nu med pengar på fickan.

Han är social och kvick i tanke och tal vilket gör honom populär i alla samhällsklasser även om man i de finaste salongerna betraktar honom som en uppkommen särling och ger honom namn som plogmannen.

Robert lever lyckliga dagar men trots flärden trivs han som bäst i de enkla dryckesbodarna i sällskap av de lägre samhällsklasserna vilket inte leder till något gott i längden.

Han återvänder å gifter sig till sist ändå med sitt livs kärlek Jean Armour, trots att kärleksaffärerna med andra kvinnor rullar på i oförminskad styrka finner sig Jaen väl tillrätta i rollen som maka och husmor för hon var säkert solen som

Robert kretsade kring, ändå föröddes sannolikt hans liv och ekonomi i glada vänners lag och av alkohol.

Och gott öl kom.
Och gott öl kom och gott öl för,
för gott öls skull har jag sålt mina skor,
och satt mina strumpor i pant i en bod
- med gott öl håller jag upp mitt mod.

Sex oxar jag hade i ok för min plog,
de trivdes så tämligt och drog bra nog
- jag sålde dem en efter en så där,
med gott öls hjälp jag sorgen bär.

Och gott öl har gjort mig så arm som jag är
och haft mig att komma min piga för när
- för gott öls skull i stocken jag stod,
med gott öl håller jag upp mitt mod.

Hans diktning är full av metaforer och outtalade sanningar som är svåra att få med i översättningar, här kan man fundera över om han menar ha sålt sin själsliga styrka och sitt återstående livs dagar (Skorna) för begäret till alkoholen och att han nu inte ens äger kläderna på kroppen.

Burns fortsätter allt jämnt att skriva, i ett försök att komma på grön kvist igen beger han sig åter till Edinburgh, men nu är han inte nyhetens behag längre och möter bara stängda dörrar.

Lantbrukandet haltar eftersom lusten till nöjen och glam ständigt är närvarande, han försöker 1791 få en stadig inkomst som exciseman, men allt för godhjärtad hade han svårt att rapportera och bötfälla fattiga lönnbrännare.

Det sägs att han vid ett tillfälle gör ett tillslag hos en fattig kvinna som när hon ser dem genom fönstret smiter ut bakvägen å lämnar pigan och den lilla dottern att ta emot.

På frågan om det förekommit någon marknads brygd i huset svarar pigan att det alls inte gjort det för de har inget tillstånd, av brist på förstånd svarar då den lilla flickan att det inte är sant, mor har bryggt hela natten och den stora svarta kistan i rummet är full till bredden av buteljer...

Var på Burns svarar att de just nu har bråttom till marknaden men att de på tillbakavägen kommer att undersöka den stora svarta kistan...

Nu märkt av sjukdom, ekonomiska bekymmer och bitterhet över sitt öde skriver han ändå friskhetens lov med dikter som "Förnöjsam med lite" och "En man är en man trots allt sån 't" troligt som stav och stötta för själen.

I Frankrike föds idéerna om frihet, jämlikhet å broderskap och franska revolutionen inleds 1789 vilket Burns mottar med hänförelse, trotsigt obetänksam som han är sparar han inte på de öppenhjärtlige uttalandena på vers och prosa.

Han går till och med så långt att han som skänk till lagstiftande församlingen i Paris sänder fyra kanoner, vilka tillhört ett beslagttaget franskt smugglarfartyg och fallit på hans lott som pris, något som höll på att kosta honom hans tjänst.

Hans vänner och bekanta i de högre samhällsklasserna levde däremot i djupaste skräck och avsky för Frankrike, idéerna och revolutionen, allt var förlåtligt, även de vildaste utsvävningarna, men att öppet och av fullaste hjärta uttala sin övertygelse om frihetens och jämlikhetens rätt, det kunde icke förlåtas...

Som en följd utestängs han från stora delar av sitt sociala umgängesliv under sina sista levnadsår och sannolikt bidrog det till en allt för tidig död den 21:a juli 1796.

Knappt hade dödsbudet spritt sig förrän ett allmänt omslag inträffar i sättet att betrakta denna sedan länge missaktade skald och hans gärning.

Man får plötsligt upp ögonen för den ovärderliga skänk han givit sin samtid och eftervärlden, och som vanligt belönade man med en ståtlig begravning för mannen vars livsgärning man inte till fullo förstått att uppskatta förrän det var för sent.

Han var dock en dubbel natur, "Vilken ande av motsägelser, ömhet, råhet, finkänslighet, sinnlighet, det upphöjda och det låga, det smutsiga och det gudomliga!" utbrister Lord Byron efter att ha läst en del av sin föregångares och själsfrändes brev, uppfyllda av förbannelser och slippriga dikter...

Det hårda ödet.

Det hårda ödets vind slog ned
till marken mina blad, O!
Det hårda ödets vind slog ned
till marken mina blad, O!

Min stam var fin, min knopp var grön,
min blomma växte glad, O!
Och frisk föll dagg, och solen göt
kring mig sitt milda bad, O!

Men ödets hårda nordanstorm
förfros min blommas blod, O!

Men ödets hårda nordanstorm
förfrös min blommas blad, O!

Man måste nöja sig med vetskapen om bristerna, vid sidan av en i grunden ädel natur där trots alla förvilleiser den älskvärdaste finkänslighet och den varmaste människokärlek hör till de mest förhärkande dragen...

En hel del av källmaterialet är från Gustaf Frödings biografi av Robert Burns, om ni händelsevis inte riktigt känner igen mitt språkbruk så är det anledningen, tycker att det ger en lite annan vinkel på poeten och kanske sedd med 1892 års moraluppfattning.

Punkten avslutas med att vi sjunger "Min älskling du är som en Ros" som Evert egenhändigt knyckt å gjort till sin, vacker som vanligt är den sånginsats som sällskapet står för.

Kaffe och tårta kommer ut på skänken och portvin i glaset å mitt i tårtmumsandet (för oss saktfärdiga) är det dags för vår andra sånginsats "Amazing Grace".

Näst sista punkten i programmet är Completion of Burns Supper å jag kan för mitt liv inte komma ihåg vad som sades här så jag får väl göra min egen Completion å då vill jag först säga att det var jättekul att så många ville komma i år, 64 anmälda men en eller ett par fick förhinder in i det sista om jag förstod Leif Edvinsson rätt.

Ett stort hål i firandet utgjordes av Nils-Bertil och Mait Nilsson som lämnat walk over av förklarliga skäl men vi saknade er ändå, vi saknade även Kjell och Ann-Sofie Askerlöf och säkert några till vilka jag inte erinrar mig just i skrivande stund. Där emot fick vi tillfälle att hälsa Ronny (efternamnet kom aldrig på pränt) välkommen som ny medlem, anmäld av hustrun som även står för skjutsen fram och åter, en sådan hustru är värd sin vikt i guld, riktigt roligt att ha dig med.

Så till ett klargörande för er som fått blodad tand och tänker försöka jaga syrisk ökenhaggis på egen hand kan jag meddela, man kommer inte till tullen på Arlanda med fyra burar innehållande fetlagda halvpackade korvliknande djur från ett land långt utanför EU och tror att de bara skall le å vinka igenom, nej nej...

Vi fick skicka våra burar till Glasgow där experter ser till att chipmärka å artbestämna dem för införsel i EU, för en nått summa fejkar de sedan en varudeklaration... i princip, vad är det i burarna, så svenska jordbruksverket i lugn och ro kan sätta djuren i karantän och om de då visar sig att de inte bär på några allvarligare smittor typ fågel influensa, mul och klövsjuka, vildsvinspesten eller någon annan lindrigare åkomma som till exempel rabies, så lämnar de sitt godkännande för införsel så vida de inte finns med på rödlistan över utrotningshotade arter förstås, det gjorde det inte... vad det står på införsel handlingarn?? Större Skotsk Högländssork, om nu någon undrar vad ni ätit ikväll.

Jo... en sak till, hoppas ingen av er fick ett märkchip i munnen, slaktarna hittade bara tre, kan vara bra å veta att om du svalde chipet får du inte bli förvånad om personal från Skansen med Jonas Wahlström i spetsen knackar på och med stora hävar vill fånga den främmande å högst sällsynta sorken som finns i huset, de är helt säkra på att den finns här för jordbruksverket har spårat den med GPS.

Till sist sjunger vi Auld Lang Syne och kvällens Burnsmiddag är till ända för denna gång.

Å sant är det också...

...

Referent: Anders Svantesson	Layout: Sten Benje
------------------------------------	---------------------------

Foto: Gösta Hallin
